

ÁÆTLUN – ÍSLENSKA

Bekkur: 10. bekkur

Kennarar: Friðrik Sigurbjörn Friðriksson og Margrét Guðjónsdóttir

Kennsluhættir:

6 kennslustundir á viku. Kennt er í tveimur lotur; haust og vor. Lögð verður áhersla á Einstaklingsverkefni, samvinnuverkefni, hópaverkefni, próf, ritgerð og vettvangsferðir. Kennslan byggir mikið á að nemendur viðhaldi getu sinni til að vinna sjálfstætt, ein og í hópum.

Námsþættir:

Bókmenntir, málfræði, stafsetning, ritun og ljóð.

Námsmat:

Leiðsagnarnám, verkefnabók, æfingar, spurningaverkefni, málfræðipróf, krossapróf, einstaklingsverkefni, hópaverkefni og ritrýni.

Námsgögn:

Málið í mark – óbeygjanleg orð, Tungutak (valin verkefnahefti), Mýrin e. Arnald Indriðason, Fýkur yfir hæðir (Wuthering Heights) e. Emily Brontë, Stafsetning (brúna bókin), Ritunarbókin, Gísla saga, kjörbækur.

Tíma bil	Námsþættir	Leiðir	Hæfniviðmið	Námsmat
22.08-13.01	Bókmenntir, málfræði og stafsetning.	<p>Bókmenntir: heimalestur, samlestur, spurningaverkefni, próf, vettvangsferð, hópaverkefni.</p> <p>Málfræði: Verkefnabók, verkefnahefti, próf.</p> <p>Stafsetning: stafsetningaræfingar með upplestri, skrif í stílabók.</p>	<p><u>Talað mál, hlustun og áhorf:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Flutt mál sitt skýrt og áheyrilega og hefur tileinkað sér viðeigandi talhraða og fas. Hlustað, tekið eftir og nýtt sér upplýsingar í töluðu máli til fróðleiks og skemmtunar, einnig notið myndefnis, upplestrar, leikins efnis og tónlistar og gert grein fyrir skoðun sinni á viðkomandi efni. Gert sér grein fyrir eðli góðrar framsagnar og framburðar og nýtt leiðbeiningar um framsögn, svo sem um áherslu, tónfall, hrynjandi og fas og lagað það að viðtakanda og samskiptamiðli á fjölbreyttan hátt, m.a. með leikrænni tjáningu. Átt góð samskipti þar sem gætt er að máli, hlustun, tillitssemi, virðingu og kurteisi. Nýtt aðferðir sem hann hefur lært til að taka virkan þátt í samvinnu, samræðum og rökræðum, tjáð skoðanir sínar með ýmsum hætti, rökstutt þær og valið þeim miðil sem hentar. Nýtt sér fjölmiðla, svo sem útvarp, sjónvarp, kvikmyndir og rafrænt efni, og tekið afstöðu til þess sem þar er birt. <p><u>Lestur og bókmenntir:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Greint og skilið aðalatriði og aukaatriði í margs konar texta og glöggvað sig á tengslum efnisatriða. Skilið mikilvægi þess að geta lesið og eftt eigið læsi. Gert sér grein fyrir eðli og einkennum margvíslegra textategunda og gert öðrum grein fyrir því. Lesið, túlkað, metið og fjallað um fjölbreyttar íslenskar og erlendar bókmenntir og gert sér grein fyrir gildi bókmennta. Leitað og aflað sér heimilda úr ýmsum gagnabrunnum og lagt mat á gildi og trúverðugleika ritaðs máls, svo sem fjölmiðla- og margmiðlunarefnis, og tekið gagnrýna afstöðu til þess. <p><u>Ritun:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Skrifað skýrt og greinilega og beitt ritvinnslu af öryggi, notað orðabækur og önnur hjálpargögn, gengið frá texta, vísað til heimilda og skráð þær. Beitt reglum um rétttritun, hefur náð góðu valdi á stafsetningu og gerir sér grein fyrir að rétt stafsetning er virðing við mál, texta og lesanda. Skrifað rafrænan texta og tengt texta, mynd og hljóð eftir því sem við á, gerir sér grein fyrir lesanda og miðar samningu við hann. Valið og skrifað mismunandi textagerðir sem hæfa viðkomandi verki og beitt mismunandi orðaforða og málsniði við hæfi. 	<p>Bókmenntir:</p> <ul style="list-style-type: none"> Spurningar Krossapróf Verkefni eftir vettvangsferð Hópaverkefni – búa til hlaðvarp <p>Málfræði:</p> <ul style="list-style-type: none"> Próf úr forsetningum, samtengingum og atviksorðum <p>Stafsetning:</p> <ul style="list-style-type: none"> Stafsetningaræfingar, 10 yfir önnina

			<p><u>Málfræði:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Beitt helstu málfræðihugtökum í umræðu um notkun málsins og þróun þess. • Áttað sig á beygingarlegum og merkingarlegum einkennum orðflokka og gert sér grein fyrir hlutverki þeirra í eigin texta og annarra. • Gert sér grein fyrir mikilvægi góðrar færni í máli, ábyrgð sinni við að bæta mál sitt og getur nýtt þekkingu sína á íslenski málfræði við nám í erlendum tungumálum. 	
13.01-02.06	Bókmenntir, málfræði, ritun og ljóð.	<p>Bókmenntir: heimalestur, samlestur, spurningaverkefni, próf, hópaverkefni, ritgerð.</p> <p>Málfræði: Verkefnabók, verkefnahefti, próf, ljósmynd út frá málshætti eða orðatiltæki, einstaklingsverkefni út frá nýyrðum og Kahoot! könnun út frá íslenskum mállýskum.</p> <p>Ritun: bókmenntafræðileg ritunarverkefni, praktískt ritunarverkefni tengd fjölmiðlum og bréfaskriftum.</p> <p>Ljóð: ljóðagerð út frá fjórum mismunandi ljóðaformum.</p>	<p><u>Talað mál, hlustun og áhorf:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Flutt mál sitt skýrt og áheyrilega og hefur tileinkað sér videigandi talhraða og fas. • Hlustað, tekið eftir og nýtt sér upplýsingar í töluðu máli til fróðleiks og skemmtunar, einnig notið myndefnis, upplestrar, leikins efnis og tónlistar og gert grein fyrir skoðun sinni á viðkomandi efni. • Gert sér grein fyrir eðli góðrar framsagnar og framburðar og nýtt leiðbeiningar um framsögn, svo sem um áherslu, tónfall, hrynjandi og fas og lagað það að viðtakanda og samskiptamiðli á fjölbreyttan hátt, m.a. með leikrænni tjáningu. • Átt góð samskipti þar sem gætt er að máli, hlustun, tillitssemi, virðingu og kurteisi. • Nýtt aðferðir sem hann hefur lært til að taka virkan þátt í samvinnu, samræðum og rökræðum, tjáð skoðanir sínar með ýmsum hætti, rökstutt þær og valið þeim miðil sem hentar. • Nýtt sér fjölmiðla, svo sem útvarp, sjónvarp, kvikmyndir og rafrænt efni, og tekið afstöðu til þess sem þar er birt. <p><u>Lestur og bókmenntir:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Lesið almenna texta af öryggi og með góðum skilningi, lagt mat á þá og túlkað. • Beitt nokkrum grunnhugtökum í bókmenntafræði, svo sem minni, fléttu, sjónarhorni og sögusviði og kannast við myndmál, algengustu tákn og stílbrogð. • Unnið úr tölulegum og myndrænum upplýsingum, túlkað þær, tengt saman efni sem sett er fram á ólíkan hátt og nýtt sér. • Skilið mikilvægi þess að geta lesið og eftt eigið læsi. • Notað algeng hugtök í bragfræði í umfjöllun um bundið mál og óbundið, lesið og túlkað ljóð af ýmsum toga og frá ýmsum tímum. • Valið sér lesefni til gagns og ánægju og komið fram sem sjálfstæður lesandi sem gerir sér grein fyrir gildi þess að lesa. • Lesið, túlkað, metið og fjallað um fjölbreyttar íslenskar og erlendar bókmenntir og gert sér grein fyrir gildi bókmennta. 	<p>Bókmenntir:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Spurningar • Krossapróf • Hópaverkefni – búa til myndasögu • Hópaverkefni – búa til myndband og leika • Einstaklingsverkefni – ritgerð út frá kjörbók <p>Málfræði:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Próf úr orðflokkgreiningu og setningafræði • Verkefnavinna, ein og í hópum <p>Ritun:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verkefnavinna upp úr ritunarbók • Verkefnavinna út frá fjölmiðlum og fyrirmyndum um bréfasendingar

			<p><u>Ritun:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Skrifað skýrt og greinilega og beitt ritvinnslu af öryggi, notað orðabækur og önnur hjálpargögn, gengið frá texta, vísað til heimilda og skráð þær. • Skrifað rafrænan texta og tengt texta, mynd og hljóð eftir því sem við á, gerir sér grein fyrir lesanda og miðar samningu við hann. • Beitt skipulegum vinnubrögðum við ritun, skipað efnisatriðum í röklegt samhengi og mótað málsgreinar og efnisgreinar. • Tjóð hugmyndir sínar og skoðanir og færð rök fyrir þeim í rituðu máli, samið texta frá eigin brjósti og er óhræddur við að beita ríkulegu tungutaki í skapandi ritun. • Notað helstu aðgerðir við ritvinnslu, valið viðeigandi heimildir, vísað til þeirra og sett í heimildaskrá svo sem reglur kveða á um. <p><u>Málfræði:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Áttað sig á skyldleika íslensku við önnur mál og að tungumál, þar á meðal íslenska, breytast sífellt, áttað sig á og beitt sköpunarmætti tungumálsins og nýtt það m.a. við ritun, tal, við nýyrðasmíð, í orðaleikjum og skáldskap. • Valið orð í tali og ritun í samræmi við málsnið, gert sér grein fyrir mikilvægi þess að rækta orðaforðann og nýtt reglur um orðmyndun og einingar orða við ritun. • Notað fleyg orð, algeng orðtök, málshætti og föst orðasambönd til að auðga mál sitt og gerir sér grein fyrir þýðingu lestrar, ekki síst bókmennta, í þessu skyni. • Flett upp í handbókum, orðasöfnum og rafrænum orðabönkum og nýtt sér málfræðilegar upplýsingar sem þar er að finna. • Gert sér grein fyrir mismunandi málnotkun og málsniði eftir efni og tilefni. Áttar sig á staðbundnum, starfstengdum og aldurstengdum tilbrigðum í orðaforða og málnotkun og þekkir til helstu framburðarmállyskna. 	<p>Ljóð:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ljóðagerð
--	--	--	---	--